

Brev.cardo@gmail.com

+47909 45 028

Lindås kommune

postmottak@lindas.kommune.no

VEDRØRENDE KLAGE PÅ AVSLAG SAK PMU 055/17 – GBNR 129/6 SØRE TITLAND

Mandat:

Cardo 8614 AS er bedt om å lage et faglig innspill. Eier av Titlandsvegen 447 har gitt oppdraget på vegne av flere fastboende og hytteiere, herunder også direkte nedavstigende familie fra giver av tomten 129/6 Nils Guttorm Titland og flere familier som har gitt vesentlige gaver til den bygningsmasse etc som er på eiendommen i dag. Oppdragsgiver har styrende innflytelse på Cardo 8614 AS, men gjennomgangen er gjort av det planfaglige firmaet som en normal vurdering. Oppdraget er gjort pro bono publico (gratis til samfunnets beste).

Sammendrag og konklusjon

Cardo 8614 AS mener på en bred basis at hensynet til brukerne, hensynet til lokalsamfunnet, hensynet til organisering av aktivitet i Lindås Kommune, hensynet til hensiktsmessig organisering av kommende Alver Kommune, hensynet til kommuner, Fylke og Stat som betalere for tjenesten, Rikspolitiske retningslinjer for barn og unges interesse i planleggingen og hensynet til Nasjonal og regional føring for samordnet Areal og Transportplanlegging taler mot at tiltaket lokaliseres på Nappane.

Det som taler for er ene og alene den økonomiske interessen til driverne, og det må da tilføyes at mange givere, direkte etterkommere av hovedgiver av eiendommen og Pinsebevegelsens etiske råd alle har stilt spørsmål ved overdragelsen av verdiene i en lokal menighet med sine gaver fra lokalbefolkningen og pinsebevegelsen til en stiftelse som først tjener som inntektsgrunnlag for driverne. En skal selvsagt respektere at Zoar var en tilflukts by, men samtidig ser en at «de slitne sjeler» forstanderen av Zoar i intervju 30/9-2007 i Avisa Nordhordlandskulle hjelpe, kanskje er transformert til de økonomiske kildene som hjelper forstanderskapet i en ny rolle som driver av en inntektsgivende stiftelse som har overdratt eiendom og rettigheter til seg selv i stiftelsesform.

Til sist må det minnes om at dispensasjon er et virkemiddel som kun kan nyttes om fordelene for samfunnet vesentlig overstiger ulempene og om det ikke settes andre vesentlige føringer til side. Cardo 8614 AS sin konklusjon er at tiltaket ikke engang kvalifiserer for en regulering, og således er langt unna det langt strengere kravet til en dispensasjon.

Cardo 8614 AS sin konklusjon er at Lindås Kommune må opprettholde sitt avslag på dispensasjonen ut fra lov og forskrifters ordlys. En mener at en ut fra det kommunen selv skriver i saksutredningen også må skjerpe inn begrunnelsen ved allerede nå å si at en ikke kan tilrå oppstart av reguleringsplan. Hele teksten i saksutredningen er transformert inn i konteksten til et oppstartsmøte av en privat plan av en slik overveiende negativ karakter at det ville være oppsiktsvekkende om kommunen ville anbefale oppstart av plan. Vår mening er at en bør være forutsigbar og konsistent og allerede nå i begrunnelsen fraråde lokalisering av tiltaket, og derved fraråde oppstart av privat plan..

ORGANISASJON OG TILTAK

Stiftelsen er levebrød for aktører som søker å drive vern/ettervern betalt av det offentlige i 2 fylker. Tiltaket og organisasjonen har slik vi ser det forsøkt å lure seg under radaren til plan og bygningsloven ved både å bagatellisere tiltaket og seg selv.

Etter plan og bygningsloven må dette behandles som en hvilken som helst annen profesjonell driver, og som et hvilket som helst annet institusjonsliknende tiltak.

En kan ikke isolere bare et eller noen små nybygg og hevde at det dreier seg om dette. Hele påstående bygningsmasse sammen med ny vil selvsagt være i drift som en enhet, et senter. Ut fra rasjonell drift vil en også måtte påregne at senteret over tid må faglig profesjonaliseres og bygges ut for å ha en varig og stabil drift, med økonomi til faglighet. Det har figurert 0,2 faglig stilling i opplysninger om senteret. Et fullskift med faglig stilling tilstedeværende hele døgnet og hele året vil måtte dekkes av en turnus på 5,5 hele stillinger, altså 27,5 ganger det faglige volum som forefinnes i dag. Det finnes selvsagt mange mellomting, men det ligger i kortene at et slikt vern og ettervernstilbud må vokse i størrelse og tiltrekke seg innpendlende fagfolk. **Kort sagt; en slik lokalisering må av kommunen drøftes som en operasjon av en aktør som lever av dette, og med hele bygningsmassen inkludert og med et behov for vesentlig utvidelse over tid.**

HENSYNET TIL BRUKERNE/BEBØERNE

Plan og bygningsloven må vurdere det fysiske tiltaket som et tiltak som kan komme til å bli benyttet under flere lover og finansieringsmodeller, eller samspill mellom disse. Typisk for vern og ettervern for rusmisbrukere/behandlete rusmisbrukere, paragraf 12 soning i institusjon under kriminalomsorgen og eventuelle psykiatritiltak er at disse representerer grupper med et sammensatt behov og ofte diagnoser som krysser over i hverandre. Hovedhensikten fremover er å tilvennes en hverdag med en sosialisering som motvekt til tidligere rus og eller kriminell atferd og miljø, samt å ivareta eventuelle

psykiatriske forhold. All forskning og offentlige rapporter peker på at det innenfor gruppene er mange med sammenfall av psykiatri behov, somatiske helsebehov, behov for rehabilitering og sosialisering. Ikke minst er det også pekt på at i forhold til rus og kriminalitet, så er det kombinert og hver for seg stor grad av tilbakefall. Psykiatriske og somatiske helseutfordringer er langt overrepresentert i denne gruppen.

Nappane har noen få fastboende. Det er ikke noe felles forsamlingshus eller sted etter at Hjemmet (Zoar) er blitt privatisert og fremmedgjort for befolkningen. Det bærer åpenbart preg av å ha vært en liten veglaus grend, som hadde sine offentlige funksjoner 700 meter roferd over fjorden til sentraene på Radøy i kommunene og kirkene der, og andre funksjoner med fjordabåtene og egne bæringer og oselvere mot Alversund og videre mot Bergen. Det er således ingen sosial, kirke, eller helse struktur i eller nær Nappane landverts. I tidligere tider ble det drevet en liten skole i bygden, og frem til 1970 tallet hadde en egen handelsmann. Nå er det ingen samlingshus eller sosiale møteplasser. Heller ikke ute er det slik. Vegen er smal og uten fortau og det eneste lille samlingspunktet er den lille dampskipskaien. Det er ingen felles plasser, sittegrupper, lekeplasser eller liknende.

Dette betyr i klartekst at det ikke er noe stort nok og robust nok fastboende miljø og infrastruktur til å ivareta den delen av botrening og vern som går på sosialisering. Det finnes ingen direkte formler innen disse fagfeltene, men det ligger til grunn at det miljø som skal hjelpe til med en normalisering og sosialisering basert på rusfrie og ikke kriminelle normer må være vesentlig større enn det miljøet som skal ha sitt vern/ettervern/behandling. På Nappane er Russenteret majoriteten og beboerne frarøves sin rett til en reell bo og sosialiseringstrening.

Uten bruk av båt er utferd også svært begrenset, da tidligere ferdselsårer er sterkt tilgrodd.

Det er ikke alminnelig tilgjengelighet, hvilket betyr at beboerne og deres pårørende frarøves en adekvat mulighet til kontakt, og beboerne frarøves en mulighet til øving til eller bruk av transportmidler til og fra stedet ut over institusjonens kjøring.

Beboerne er frarøvet en mulighet til å handle på den lokale butikken og kiosken som er 2-3 timers gange fra Nappane for dem av beboerne som ikke har redusert helse.

Kommunesenteret Knarvik må sies å være nærmeste komplette senter med alt tjenestetilbud. Dette ligger 20,1 km unna, eller en 4-6 timers gange unna Nappane. Det er som tidligere nevnt ikke jevnlig busstilbud til og fra Nappane.

Brukerne har en svært vanskelig tilgjengelighet til sine respektive fastleger, og ditto en vanskelig tilgjengelighet til spesialister som psykolog, psykiater, og andre leger/behandlere. Gruppen har en klar overrepresentativitet i behov og burde ha tilbudene lettere tilgjengelig enn snittbefolkningen.

Brukerne har en like vanskelig tilgjengelighet til NAV, Sosialkontor, Utdanning og kurs etc.

Kort sagt er lokaliseringen mer av karakter av behandling av spedalske og tuberkulose noen hundre år tilbake i tiden, enn et vern, ettervern og rehabilitering etter standarden i vårt årtusen.

PLANMESSIG ORGANISERING AV LINDÅS OMMUNE

Arealplanlegging er styrt av kommunestyret etter statlige og lovmessige føringer. En hensiktsmessig organisering av kommunen er et vesentlig mål. Lindås kommune og samarbeidspartnere på andre linje nivå har ingen tjenester lokalisert slik at Nappane fremstår som et naturlig sted å henlegge tilrettelagt beboelse og en liten institusjon for personer med særlige behov og en overrepresentativitet knyttet til forbruk av offentlige tjenester.

For nødetatene er lokalisering på en blindvei langt fra egen lokalisering og langt fra knutepunktene i trafikken i Alversund, og i Isdalstø/Knarvik åpenbart helt feil og kan binde opp hardt tiltrengte ressurser både ved reelle situasjoner og «falsk alarm». Særlig er det en problemstilling knyttet til Brann. Et særskilt brannobjekt der det kan være brukere med nedsatt funksjonsevne og senskader, og uten tilstrekkelig lokal slukkekapasitet, vil umiddelbart måtte medføre storutrykning og binding av blålys ressurser i retning Nappane. Vannkapasiteten på Hjemmet var ikke stor nok sist det brant der, og selv med bedre slukkeutstyr må en påregne at det meste utvikler seg til en ustoppelig storbrann.

Erfaringen så langt på Nappane er at driften av senteret har medført flere utrykninger fra politi og ambulanse/helseberedskap på få år enn hele Nappane samfunnet har hatt på 100 år. Dette er en naturlig følge av ettervern og rehabilitering, og derfor et element som klart taler for at en lokaliseres noe mer sentralt i forhold til disse tjenestene i kommunen.

Kommunen har et klart førstelinjeansvar for en helseberedskap for alle som er i kommunen til enhver tid. Nappanes totale fravær i umiddelbar nærhet av alle helse og sosialfag vil i seg selv når det er planlagt slik være et klart brudd på kommunens ansvar om hensiktsmessige helse og sosialtjenester. Økonomisk medfører lokaliseringen uforholdsmessig ekstrakostnader for kommune, fylke og stat.

ALVER KOMMUNE

Sammenslåing av de tre kommunene som har inngått i et titalls historiske kommuner med sine sentre er under innledende gjennomføring. Det må være klart at sammenslåingen og tidligere strukturer gjør at den nye storkommunen har et titalls små og store sentre, med en viss tyngde av helse, skole og offentlige tjenester. Nappane er ikke nær og styrker ikke noen av disse som potensiell storbruker av tjenester. Det er åpenbart at det er en helt feil lokalisering av et tyngre helse- og sosialfaglig spesialtilbud på Nappane, i forhold til at den nye kommunens forberedende styre og siden første kommunestyre må utvikle en politikk for hvilke av de eksisterende sentra som skal styrkes på hvilke områder. Denne type planavklaringer som søkes om i denne saken er de som styrer hvor i kommunen det dannes sentrum

for bruk, og de bør i en region som forbereder sammenslåing utredes i denne sammenhengen.

KOSTNADER VED TJENESTENE

En liten stiftelse med stor dugnadsånd i startfasen og liten faglighet kan selvsagt konkurrere seg inn på markedet, kanskje særlig ovenfor brukere som oppfattes så vanskelige som casus at mer normalt beliggende tjenester ikke ønsker å ta dem. På sikt vil dette selvsagt måtte utvikles mot et normalnivå på faglighet og kostnader. Da står bestillere og betalere i Kommuner, Fylket og Staten igjen med et tiltak som med sin lokalisering og fravær av kollektivtilbud vil måtte gi et dårlig tilbud eller måtte drives med store transport og tilhørende personalkostnader. Kommunen må betrakte saken som en lokalisering av en tjenesteyter finansiert av det offentlige og ikke som et rent privat anliggende.

Det er positivt at det finnes entreprenører som ønsker å yte en innsats på dette feltet. Samtidig må en kunne forvente en lokalisering i tråd med brukernes og det offentliges behov. Det skulle finnes brukbare eiendommer med langt bedre beliggenhet i Nord-Hordaland, herunder også eiendommer eiet og benyttet av menigheter om dette er et vesentlig poeng for driverne.

RIKSPOLITISKE RETNINGSLINJER – HENSYNET TIL BARN OG UNGE

Lokaliseringen svært øde på en blindveg og uten kollektivtilbud rammer åpenbart barn- og unge med behov og rettigheter til kontakt med noen av beboerne. Innenfor både kriminalomsorgen og rusomsorgen finnes det en rekke klienter med barn og unge som har rettigheter til kontakt med dem som biologiske foreldre. Barn og unge som har kontaktrettigheter med beboere i tiltaket vil ha en meget dårlig tilgjengelighet til forelderen i tiltaket. Videre er det vanskelig å se for seg et naturlig samvær der tilbudet er samvær i institusjonen eller å gå opp og ned til kaien på en under 4 meter bred veg uten sannsynlig kontakt med noen eller noe miljø.

Kommunen må også drøfte hensynet til barn og unge på Nappane. I forhold til gruppen brukere av tiltaket er det pr kassusstikk og pr erfaring alltid noen med atferd, senskader etc som gjør at en kan virke utagerende eller truende. Dette er en vanskelig kostnad samfunnet må tåle for å ha ettervern. Tiltaket skriver selv i sin klage at de ser på den øde beliggenheten som en fordel. Dette må bety at de indikerer brukere med atferdsproblematikk mot omverdenen. Da er en lokaliseringen i et svært lite og spredt miljø, men med fastboende barn ikke ideell. Nappanes bussholdeplass er lokalisert nesten inne på institusjonen, barns ferdsel er kun langs den smale veien og det er ingen større plasser eller lekeområder å stikke seg inn på. Dette betyr at med svært lite overvåking av voksenpersoner, på trangt areal og med milevis til ordensmakt og relevant fagpersonale innen psykiatri om noe oppstår skal barn og unge ferdes alene sammen med eller svært tett på brukerne. Lokalisering må veie hensyn mellom behov, og vi tror ikke at en fra kommunen helt kan fraskrive seg at Nappane ikke fremstår som et område med en normal voksenkontroll, nærhet til nødetater og fagfolk og romslige

nok areal til å fult ut kunne garantere for barn og unges trygghet som naboer til tiltaket.

SAMORDNET TRANSPORT OG AREALPOLITIKK

Det slås uten videre fast at lokalisering av et transportgenererende tilbud, med transportbehov for brukere, ansatte, offentlige tjenester, leverandører etc er helt klart i sterk strid med den samordnete areal og transportpolitikk som legges som den mest førende premissen i planleggingen i dag på alle plannivå fra statlige, regionale og private planer og helt ned på dispensasjoner og byggesaker.

FRITIDSBEBYGGELSE OG ETTERVERN OG PARAGRAF 12

Undertegnede og vårt firma har representert både fritidsbebyggelse og sosialtiltak i planlegging. Vi ville aldri søkt en samlokalisering av slikt. På oppløyd mark eller i særlig gunstige lokaliseringer for helse og sosialtilbud må et luksusgode som fritidsbebyggelse vike. På Nappane er en av de eldste omfattende fritidsbebyggelsene i kommunen. Oppdragsgivers hytte var den første på begge sider av Radsundet og Nappane har en hyttebebyggelse som langt overstiger fastboende. Kommunen befestet Nappane som et av få satsingsområder for fritidsbebyggelse, da de som nærmeste nabo til søker i nyere tid har regulert inn 64 nye fritidsboligtomter. I tillegg er det gitt byggetillatelse til fritidsbebyggelse på andre tomter på Nappane de senere år. Lokalisering av ettervern for rus og paragraf 12 tiltak med mer er uforenlig med områder med mye fritidsbebyggelse og lite fast bosetning. Sug mot rus og medisin og det å bevege seg ut av kontrollen til det tilrettelagte tiltaket vil åpenbart rettes mot fritidsbebyggelsen i den perioden den ligger tom. I seg selv ikke ubotelig skade, men kommunen bør ikke planlegge mot konflikt når det kan unngås.

KULTURHISTORIE

Pinsebevegelsen har en betydelig historisk posisjon i Norge og i store deler av verden. Den type selvstendige pinsemenigheter som Zoar var en del av var et samarbeidende nettverk mellom selvstendige enheter. Noen av disse har en større kulturhistorisk verdi enn andre. Gavebrevet av eiendommen er fra sent på 1800 tallet og signert Nils Guttorm Titland. Dette er før pinsebevegelsen offisielt ble innført til Norge i 1907. 10 år etter dette gis menigheten med eiendommen sin start som pinsemenighet under navnet Zoar og med Ivar Titland som første forstander. Den er historisk sentral med den første kjente Dåpshandling i Pinsebevegelsen i Norden, med en massedåp av 76 personer i 1920. Zoar hadde andre vesentlige fellesfunksjoner i bevegelsen. Hvilehjemmet var restitusjons og oppbyggingshjem for de omreisende predikantene. I tillegg var det i store perioder sentral med barne og ungdomsleire, og dåp i Slumpen. Pinsevenner fra hele Bergen og Hordaland hadde et forhold til stedet. Undertegnede har opplevd at i et tilfeldig møte med noen som viste seg å være pinsevenner i Romania, så kjente de ikke til stedet Bergen, men Nappane og Zoar hadde de hørt om. Kommunen må se til at det ikke oppstår endringer som vesentlig forringer den

historiske og kulturelle verdien og sammenhengen med Slumpen. I tillegg må det vektlegges at foruten en liten skolestue i perioder, og en liten landhandel i perioder, så har hjemmet vært det eneste større fellesbygget på Nappane i manns minne. Mange har nær familie som er født på hjemmet og liknende viktige hendelser.

AVSLUTTENDE MERKNAD

Forskjellige vern og ettervernstiltak skal lokaliseres og samfunnet må tåle dette, både storsamfunnet og lokalsamfunn. Samtidig er det en slags regel at enten må en på en måte etablere seg med hensikt i «splended isolation» der en er tjent med dette. Da snakker en om svært militante og intensive gruppeaktivitetstilbud som drives etter Patriark eller Hassela modellen. Disse er også særlig innrettet på unge brukere med tung avhengighet, men god helse intakt.

For mer vanlige ettervern og paragraf 12 tiltak er et visst samspill med lokalmiljø og normale lokale funksjoner en helt naturlig del av opplegget. En kan ikke se at Nappane verken har en tilgjengelighet til variert natur og helt øde forhold som passer i en Patriark modell eller det minimum av lokalt miljø og tilbud i grenden eller grendens umiddelbare nærhet som gjør at en lokalisering av tiltaket virker sannsynlig. Et godt kontrollspørsmål er om lokaliteten hadde fremstått som et naturlig alternativ om en skulle etablere et slikt tiltak i Lindås Kommune. Cardo sitt svar på dette er at en ut fra infrastrukturen ikke hadde vurdert lokalisering av et slikt tiltak særlig lengre nord langs Skarsvegen enn Alver og ikke særlig lengre nord enn Seim på Lurevegen. Nord av Valle der disse vegene møtes hadde blitt sett på som en helt uhensiktsmessig lokalisering.

Bergen 31/7-2017

Cardo 8614 AS

Trond Tystad

Daglig leder